

NOVI LIST

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, ulica Ghega 8/I, te-
lefon 28-770, 34170 Gorica, piazza
Vittoria 46/II. Pošt. pred. (casel-
la postale) Trst 431. Poštni če-
kovni račun Trst, 11/6464
Poštnina plačana v gotovini
T E D N I K

ŠT. 875

TRST, ČETRTEK 20. JANUARJA 1972, GORICA

LET. XXI

Ustavna dopolnila
so kažipot

Sekcije bivših partizanskih častnikov v raznih krajih Hrvaške in poslanec hrvaškega »sabora« Drago Smoljanič so zahtevali, naj se postavijo pred sodišče pod obtožbo nacionalizma bivši voditelji Zveze komunistov Hrvaške Mika Tripalo, Savka Dabčević-Kučar, Pirker, general, bivši šef generalnega stana Bobetko in Marko Koprta. O tem naj bi odločil parlament hrvaške republike. Vendar so nekateri novi voditelji že ponovno naglasili, da se bije boj ne proti osebam, ampak proti pojavom nacionalizma.

Notranji minister hrvaške republike Husjak, je poročal na seji sabora, da je bilo do 14. t.m. 1195 ljudi na Hrvaškem prijavljenih zaradi protirevolucionarne dejavnosti. Od teh se jih bo moralo 358 zagovarjati pred sodiščem zaradi obtožb po kazenskem zakoniku, drugi pa so bili prijavljeni upravnim sodiščem, ki so pristojna za izrekanje sodb do dveh mesecev ječe. Nekaj hrvaških nacionalistov so aretirali tudi v Bosni. Tudi v Srbiji so aretirali nekaj ljudi zaradi srbskega nacionalizma. Pojave, ki bi lahko vzbudili vtis nacionalizma, so začeli dušiti tudi v Sloveniji in Makedoniji. Tako je npr. vodstvo ljubljanske televizije odstranilo iz novoletne televizijske oddaje vse, kar bi moglo vzbuditi vtis pretiranega poudarjanja »slovenskosti« in vneslo v program odlomke iz oddaj beograjske in zagrebške televizije. To je povzročilo potem proteste razočaranih gledavcev in režiserjev, ki so pripravili prvotni program. Zadevo je skušal nato pojasniti v tisku ravnatelj ljubljanske televizije Dušan Fortič. V Makedoniji je moralo odstopiti nekaj častnikarjev in izmenjan je bil urednik revije »Focus«.

Na Hrvaškem se nadaljujejo izključitve in odstopi funkcionarjev z upravnih mest in s funkcij v ZK Hrvaške. Mnogi odstopajo sami, druge izključujejo. Položaj je še precej nepregleden. Namesto Mika Tripala je bil izbran kot zastopnik Hrvaške v kolektivno predsedstvo SFRJ Milan Mišković, komaj pred nekaj meseci imenovani posebni svetovalec predsednika Tita za vprašanja notranje varnosti. Študentom, ki so bili udeleženi pri nemirih, bodo vzeli štipendije, skoro vsi odbori Hrvatske Matice so bili razpuščeni, precej tistih ljudi, ki so obtoženi nacionalizma, je zgubilo tudi službe, za druge pa se slišijo iz raznih organizacij zahteve, da naj jim jih vzamejo. Aretirane so bile glavne osebnosti Hrvatske Matice. Vse kaže, da hočejo iti oblasti in sedanji CK ZK Hrvatske do konca in temeljito obračunati z vsem, kar nosi po njihovem pečat nacionalizma. Pri tem skušajo prisloniti svoje lončke tudi bivši kominformisti, stalinisti in rankovičevci, vendar je bilo s pristojnih mest že večkrat poudarjeno, da sedanji nastop proti nacionalizmu na Hrvaškem in v drugih republikah ne pomeni rehabilitacije unitaristov in kominfor-

(dalje na 3. strani)

Razpust parlamenta edini izhod?

Po odstopu Colombove vlade je predsednik Leone začel z običajnimi posvetovanji z voditelji parlamentarnih skupin in različnimi političnimi osebnostmi, kajti njegova prva dolžnost je, da odloči, komu naj zaupa nalogo za sestavo nove vlade. Italijanski dnevni tisk te dni soglasno ugotavlja, da bo kriza, ki je nastala po sicer predvidenem odstopu dosedanjega ministrskega predsednika Colomba, dolga, ker je trenutni notranjepolitični položaj v državi hudo zapleten.

Nekatere politične sile, kot na primer republikanci, ki so — vsaj formalno — prvi povzročili sedanjo krizo, poudarjajo skoraj izključno ekonomski videz notranjega položaja, češ da je kriza nastala predvsem zaradi splošnega poslabšanja gospodarstva, zaradi prenizke produktivnosti in s tem v zvezi z odločno premajhnim porastom narodnega dohodka. V takih razmerah — trdijo republikanci — pa so reforme, ki so za sedanjo stopnjo rasti italijanske družbe nujno potrebne, le prazno besedičenje, ker zanje manjka materialna osnova.

Ugotovitve republikancev in zlasti njihovega bistrega, a tudi nepredvidljivega voditelja Uga La Malfa, so gotovo pravilne, vendar bi bilo hkrati potrebno proučiti globlje vzroke, ki so privedli do takšnega stanja in ti vzroki prav gotovo niso samo materialne narave, temveč imajo tudi druge korenine.

Politični položaj v Italiji in rešitev sedanje vladne krize med drugim hudo zapleta referendum o razporoki, to je zahteva po razpisu ljudskega glasovanja, ki naj odpravi od parlamenta nedavno tega odobreni zakon, ki v določenih primerih dopušča razvezo za kona. Klerikalni in integralistični krogi, ki poleg tega niso nikomur odgovorni, so namreč napeli vse sile, da bi, izkoriščajoč najizrazitejši instrument neposredne demokracije, kot je referendum, postavili milijone državljanov v koščljiv in hud moralni precep, za kar po našem nimajo nobene pravice, ne glede na to, da pomeni njihovo dejanje poskus zavrteti kolo zgodovinskega in družbenega razvoja močno nazaj, v tiste čase in tisto dobo, ko je cerkvena oblast imela monopol tudi na tistih področjih, ki ji po krščanskih postavah nikakor ne pripada in za kar zlasti v Italiji še danes nosi posledice, kot med drugim neovržno dokazuje vedno večji obseg ateizacije širokih ljudskih množic.

Problem referenduma je sicer le eden izmed aspektov sedanje krize, ki pretresa vrhove italijanskih političnih sil, a je po splošnem mnenju temeljne važnosti za njen srečni razplet, ker je velik kamen spotike predvsem za stranke leve sredine, s Krščansko demokracijo na čelu. Kot stranka relativne večine ima ta namreč največjo odgovornost za nadaljnjo demokratično rast italijanske države in družbe, za ohranjevanje in izpopol-

njevanje demokratičnih svoboščin pred nevarnostjo kakršnihkoli konservativnih in totalitarnih avantur, od katerih bi imele največjo škodo prav delavske množice.

Kot se zdi čudno in skoraj neverjetno, menimo, da imajo prav tisti, ki trdijo, da so pobudniki referenduma sprožili svojo akcijo predvsem zato, da bi spravili v zagato prav Krščansko demokracijo ali vsaj določen njen del. Njihovo početje ni samo skrajno neodgovorno, temveč se ti gospodje niti ne zavedajo, da si s tem dejansko sami žagajo vejo, na kateri danes sedijo, kajti nihče ne more danes z matematično gotovostjo vedeti, če bodo pobudniki referenduma zmagali, in zlasti kakšne bi bile posledice njihove morebitne zmage.

Kakršenkoli naj bi bil izid takšnega ljudskega glasovanja, bi največjo škodo prav gotovo imela predvsem Kršč. demokracija, katere pristaši in volivci pri referendumu ne bi glasovali enotno, kajti njihov politično in kulturno bolj osveščen del bi verjetno drugače volil od množice, ki o teh koščljivih problemih ni dovolj podkovana in mnogokrat ne loči svetega od posvetnega, verskega področja od političnega, zakramenta od norme pozitivnega prava.

Zaradi tega referenduma bi dalje hudo trpel na ugledu in avtoriteti najvišji zakonodajni organ, to je parlament, tisti demokratično izvoljeni zbor, najvišji in najbolj reprezentativen varuh demokracije v državi, zaradi česar bi dobile največjo potuho predvsem najrazličnejše desne in skrajno leve politične skupinice, ki jim je prav parlamentarna ureditev že danes največji trn v peti. Vsa dosedanja akcija za referendum je namreč že danes nevarna nezaupnica prav parlamentu in že samo to dejstvo mora vzbujati zaskrbljenost pri vseh resničnih demokratih.

Kot smo že dejali, ima današnja vladna kriza tudi druge videze, ki zadevajo vprašanje nadaljnega gospodarskega razvoja, bolj urejenega socialnega skrbstva, bolj funkcionalne zdravstvene zaščite, modernejšega šolstva vseh vrst in stopenj, zaščite narave in bolj skladnega urbanističnega razvoja ter vrsto drugih problemov, med katerimi velja omeniti tudi okrepljeno delovanje novofašističnih skupin.

Mož, ki mu bo predsednik republike zatupal nalogo, naj sestavi novo vlado, ne bo imel torej lahkega dela in mu ne bo nihče mogel zavidati časti, ki mu je bila poverjena. Ni izključeno, da bo pri svojih poskusih omagal in da bo enaka usoda doletela tudi njegovega ali njegove naslednike. V tem primeru predsedniku republike najbrž ne bo ostala druga možnost, kot da predčasno razpusti parlament in nudi volivcem priložnost, da z glasovnico v roki prispevajo k začrtanju nadaljnje poti italijanskega političnega in družbenega življenja.

D. L.

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 23. januarja, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Beethoven: Sonata za klavir »Waldstein«. 10.15 Poslušali boste. 10.45 Za dobro voljo. 11.15 T. Seliškar »Jadra na robu sveta«. Mlad. zgodba. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 13.45 Miniaturni koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 I. Tavčar: »Cvetje v jeseni«. Povest, dramatisiral in režiral J. Peterlin. RO. 18.50 Canzonissima '71. 19.30 Bednarik: »Pratika«. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Lahka glasba iz naših studiov. 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti.

♦ PONEDELJEK, 24. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole) »Trst, prosto pristanišče«. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Mladina v zrcalu časa - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Slavni orkestri. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Glasbeni drobiž. 19.40 Zbor »C. Augusto Seghizzi«, vodi Valentinsig.

♦ TOREK, 25. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Boschettijev trio. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas - Novice iz sveta lahke glasbe. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. Violinist Gulli. J.S. Bach: Sonata št. 1, Paganini: Capriccio op. 1, št. 13. 18.50 Veliki mojstri jazza. 19.10 Avgust Černigoj, umetnik in vzgojitelj. 19.20 Otroci pojo. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Pesmi in plesi iz Normandije. 20.00 Šport. 20.35 Verdi: »Ernani«, opera v 4. dej. 22.50 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 26. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol) »Bele snežinke - zvezdice bele«. 12.00 Kitarist Powell. 12.10 Brali smo za vas. 11.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Slovenščina za Slovence - Kako in zakaj. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Godalni kvartet iz Celovca. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.20 Glasbeni vrtljak. 19.30 P. Raimondo Spiazzi: Kristusov nauk v sodobnem svetu: »Družina«. 19.45 Zbor »J. Gallus«, vodi Vrabec. 20.00 Šport. 20.35 Simf. koncert. (ob sklepni slovesnosti 18. nagrade »Città di Trieste«) V odmoru (21.00) Za vašo knjižno polico. 21.40 Melodije v polmruku. 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 27. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Trobentač Baker. 12.10 Pod farinim zvonom župne cerkve Novega Svetega Antona v Trstu. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Bevilacquaov orkester. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time. Slovarček sodobne znanosti - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost. 18.30 »Gor in dol po sred' vasi«, prip. Grudnova. 18.45 Glasbena beležnica. 19.10 F. Catalano: Zgodovina italijanskih političnih strank. 19.30 Pisani balončki, prip. Simonitičeva. 19.50 Vam ugaja jazz? 20.00 Šport. 20.35 G. Cassieri: »Gospa spremeni kožo«. Enoidejanka.

♦ PETEK, 28. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol): Naši pesniki in pisatelji: »Ljubka Šorli«. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 13.30 Kvartet Ferrara. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Sodobni slovenski skladatelji. Orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane vodi Danon. 19.10 Slovenski narečni dokumenti: »Barkovljanske apokrifne molitve iz leta 1844«. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.40 Moški vokalni kvartet, vodi Mamolo. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe.

♦ SOBOTA, 29. januarja, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 A. Kuhelj: Svet leta 2000 - »Skrivnosti življenja - stare in nove uganke«. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 16.10 Album operet. 16.50 Jazz. 17.20 Za mlade poslušavce - Disc-time - Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu - Jaz vem, in ti? 18.15 Umetnost. 18.30 Concertisti naše dežele. Ten. Bruno Sebastian, pianist Gherbitz. 18.45 Poker orkestror. 19.10 Družinski obzornik. 19.25 Popevkarji. 19.40 Vokalno-instrumentalni ansambel »Dalmacija«, vodi Nardelli. 20.00 Šport. 20.50 »Klik-klak«. Radijska revija.

Uredništvo »Zaliva« obsoja proces proti Marjanu Borutu Šturmu

Uredništvo kulturne revije »Zaliva« je večkrat seznanilo svoje bralce v Trstu, v Sloveniji in po svetu o nedemokratični praksi Avstrijske republike, ki ne izpolnjuje obveznosti, katere ji nalaga 7. člen mirovne pogodbe. Prav tako je »Zaliva« poročal o prebujanju zavesti med slovensko mladino na Koroškem, ko so se na napisnih tablah poleg nemških imen vasi pojavila tudi slovenska imena. Policijska oblast ni doslej zasledila nobenega mazača, ki je onečastil slovenske spomenike in grobove padlih, je pa seveda takoj začela iskati tiste, ki so se drznili dodati slovensko ime nemškemu. Zasledovali so slovenske študente, jih zasliševali, Marjana Boruta Šturma so tudi prijavili sodišču, obravnavo pa so potem prenesli zaradi protestov na Koroškem in v Sloveniji, kjer se je uprla predvsem mladina.

No, zdaj ko smo že mislili, da je Avstrija sprevidela, kako nedemokratično je njeno početje, nas je presenetila vest, da bo 27.1.72 v Leobnu na Okrajnem sodišču, — Erzherzog Johan Strasse 3, I. nadstropje, soba 1., sodnik Hans Eggerth, — moral sestiti na zatožno klop Marjan Borut Šturmu, obtožen, da je »zlomerno poškodoval javno imovino«. Obenem je še obtožen žalitve organa javne varnosti, ker je med predavanjem na študijskih dnevih konec decembra 1970 poslušalce obvestil, da je v dvoranji policaj, ki ga je zaradi napisnih tabel zasliševal z metodami III. Reicha.

Uredništvo »Zaliva« se zgraža, da danes tako ukrepa s člani slovenske narodne skupnosti tista Avstrijska republika, ki je do včeraj podpirala vse drugačne metode upora južnotirolskega prebivalstva v Italiji. Zato se zdi, da za Avstrijsko republiko še veljajo rasistična načela, saj za nemško govoreče ljudi v Italiji zahteva pravice, ki jih slovensko govoreči ljudje v Avstriji nimajo. Ne samo to, ampak celo predaja sodišču državljana, ki je izpolnil to, kar bi Avstrija morala izpolniti po pogodbi, ki so jo podpisali zavezniki in Jugoslavija, česar pa ni izpolnila. Nasprotno prijavlja sodišču mladega človeka, katerega hoče prikazati kot huligana, ki packa napisne table.

Naj poudarimo, da se Avstrija moti, če misli, da lahko nad slovenskimi ljudmi počenja, kar se ji zljubi. Res je sicer, da se vlade velikih sil ne zmenijo niti, ko gre za propast stotisočev ali celo milijonov, vendar tako primer procesa v Burgosu kakor upor na Irskem kakor tudi usoda Bangla deša, dokazujejo, da noben narod ne ostane za večno nekaznovano tlačen in da zahteve po spoštovanju človeških in narodnih pravic ni mogoče zadušiti s policijo in sodišči.

Zato uredništvo »Zaliva« protestira proti avstrijskim metodam, ki so vse prej kot evropeistične. Avstrija se zelo moti, če meni, da lahko inscenira proces proti Šturmu, računajoč na situacijo v Jugoslaviji. Nobena oblast, ki nekaj da na podporo svojega prebivalstva, ne more mimo tako kričečih primerov izigravanja. Slovenski narod, ki je v boju proti nacizmu žrtvoval veliko število svojih sinov, pa nikakor ne bo sprejel dejanj, ki žalijo njegovo čast.

Uredništvo »Zaliva«

Trst, 19.1.1972.

MARJAN BORUT ŠTURM NE SME BITI SOJEN!
Izvršni odbor »Slovenske levice« odločno protestira proti temu, da postavljajo na zatožno klop Marjana Boruta Šturma, ker je pripisal slovensko ime na napisno tablo vasi, kjer prebivajo Slovenci. Nezaslišano je, da v Avstriji sodijo človeka, ki je izvršil to, česar ni izvršila avstrijska oblast, čeprav ji to nalaga

7. člen avstrijske mirovne pogodbe. Izvršni odbor »Slovenske levice« apelira na slovensko in mednarodno javnost, da obsodi tako početje Avstrije, ki na drugi strani ni ne odkrila ne toliko manj obsodila niti enega skrunilca slovenskih napisov in grobov. Gre za odkrito potuho neonacizmu in za odkrito zasmehovanje demokratičnih načel. Če bo 27. tega meseca Marjan Borut Šturmu v Leobnu res sojen, bo s tem dejanjem Avstrija vsej Evropi dokazala, da ni zmožna reševati manjšinskega vprašanja.

Izvršni odbor »Slovenske levice«

Gornje pismo je izvršni odbor S.L. poslal Generalnemu konzulu Avstrijske republike v Trstu, Okrajnemu sodišču v Leobnu pa sledečo brzojavko:

»Slovenska levica« obsoja sojenje Marjana Boruta Šturma v Leobnu 27.1., ker ne sme biti kaznovan, kdor je storil to, česar ni storila avstrijska oblast.«

***

TRST V LEDENEM OKLEPU

Mraz z burjo v drugi polovici preteklega tedna je prinesel v ponedeljek sneg. Na Opčinah in drugod po Krasu je bilo pet stopinj pod ničlo ali še manj in burja je dvigala po cestah prave vrtnice snežnega prahu, ki pa se je počasi le prijemal. V Trstu, kjer je bila nekoliko višja temperatura, je padal vlažen sneg, a tenka plast je na tleh sproti zmrzovala, tako da so se ceste kmalu spremenile v širne ledene plošče. Avtomobilski promet je skoro zastal, pa tudi pešci so le previdno tipali pred seboj. Mnogi so si kupili dereze, ki pa so bile hitro razprodane, ali pa so si zasilne sami izdelali. Drugi spet so si pomagali tako, da so si ovili žakljevino okrog čevljev. Tako je bilo možno videti te dni na tržaških cestah elegantne gospe v dragih krznenih plaščih, a noge na debelo povite v žaklje, v znamenju gesla »Previdnost je mati varnosti«. In imele so prav. Do srede zvečer so pripeljali v glavno bolnišnico okrog 150 ljudi, ki so se pri padcih poškodovali, in okrog 120 jih je moralo ostati v bolnišnici zaradi raznih zlomov ali drugih resnejših poškodb. Mnogi pa so rajši poklicali zasebnega zdravnika in ležijo doma. Pihala je tudi burja, ki je dosegala na Krasu hitrost 60 km na uro, in morje je bilo močno razburkano.

Šele v sredo popoldne se je temperatura zvišala in se je začel led taliti. Tudi mestni delavci so pripomogli, da so bila cestišča v središču mesta v sredo ponoči že dobro prevozna, toda stranske ceste, zlasti bolj strme, so bile še vedno nevarne in so take še tudi danes, v četrtek. Tudi pločniki so marsikje, posebno na Krasu, še vedno poledeneli in nevarni.

Zaradi leda in snega je bilo mnogo cest v deželi zaprtih za promet. Oblasti računajo, da je bilo samo v Tržaški pokrajini zaradi poledice poškodovanih nad tisoč avtov, ker so se zaleteli v kak zid ali v drug avto. Zgodilo se je tudi več nesreč. Najhuje je bila ranjena v Trstu neka 41-letna ženska, ki jo je avto, kateremu je na ledu spodrsnilo, pritisnil k zidu in ji zlomil medenico. V bolnišnici bo morala ostati 40 dni. Zaradi težav v prometu je bil popolnoma ali delno ukinjen tudi pouk v šolah.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Crispi 54 - tel. 77-21-51

Koroške maske

(DOPIS S KOROŠKEGA)

Dve poročili v slovenskih koroških listih iz začetka prejšnjega meseca vzbujata pozornost. »Slovenski vestnik« prinaša poročilo o govoru socialističnega deželnega poslanca Janka Ogrisa, ki ga je ta imel v deželni zboru. Poročilo ima naslov: »K evropski zrelosti spada tudi rešitev manjšinskega vprašanja v naši deželi«. Poslanec je zavzel svoje stališče do deželne kulturne politike v razpravi o osnutku deželnega proračuna.

Janko Ogris v svojem govoru ni pozabil omeniti dobrih sosedskih odnosov in ne prostora Alpe-Jadrana, nanizal je odprta vprašanja slovenske koroške skupnosti in tudi ni izpustil v svojem govoru nekaj okrnjenih rešitev slovenskih zadev, ki jih je letos odobrila zvezna vlada na Dunaju (a samo zvezna!).

Te rešitve so: začetek gradnje poslopja slovenske gimnazije v Celovcu (po 15 letih), priznanje pravice javnosti slovenski kmetijski šoli v Podravljah (izdajala bo lahko spričevala, ne dobiva pa nobene doklade od države, kaj šele vzdrževanja), obe slovenski politični organizaciji sta dobili prvič javno podporo od zvezne vlade (vsaka okroglo 190 tisoč šilingov, kar znese približno 4 delavske plače letno).

»Slovenski vestnik« omenja tudi deželne podpore raznim (?) slovenskim kulturnim organizacijam in ustanovam s strani koroške deželne vlade. Toda »Vestnik« ne pove nič določnega. Razveseljivo bi bilo zato izvedeti, katere so tiste podpore socialistične vlade koroške dežele, ki da jih je poslanec Ogris omenjal.

USTAVNA DOPOLNILA

(Nadaljevanje s 1. strani)

movcev ter njihovega vračanja na oblast in v funkcije.

Pričakovati je, da bo položaj na Hrvaškem kmalu normaliziran, kajti pred durmi čakajo nujni in neodložljivi gospodarski in socialni problemi, ki jih bo treba na vsak način kmalu rešiti, kar pa je mogoče le v mirnem, vedrem ozračju, brez pritiskov in diktatov. Najnujnejši je za zdaj problem cen, ker se vsi boje, da bodo cene potem, ko bodo odmrznjene, kar naj bi se začelo nekako s koncem aprila, naravnost »eksplozivno«, če ne bodo pripravljene medtem pametne gospodarske rešitve. Drugi nujni problem je ozdravljenje zunanjetrgovinske bilance, tretji pa nujni dvig gospodarske storilnosti, ker edino to lahko zajezi inflacijo, ozdravi zunanjetrgovinsko bilanco in zagotovi realno dviganje življenjske ravni.

Ni videti druge možnosti za rešitev vseh teh problemov, kakor da gredo narodi Jugoslavije odločno naprej po poti vedno večje demokratizacije, medsebojnega sporazumevanja in plodnega sožitja, ki bo čimbolj spoštovalo svobodo in samoodločbo ter resnično samoupravo vsakega izmed njih, v smislu zadnjih ustavnih dopolnil. Samo sporazumevanje na demokratičen način, brez strasti in jeze, brez zamer in pritiskov z ene ali druge strani pa bo možno ustvariti take razmere, ki bodo že same po sebi jamstvo, da se noben narod ne bo vdajal nacionalističnim skušnjavam in si želel ven iz take demokratične socialistične skupnosti, za katero se bo vedno spet, vsak dan sproti odločal, in da tudi noben narod ne bo zapadel v skušnjava, da bi izvajal nad drugimi politično ali gospodarsko hegemonijo, v imenu svoje številčnosti ali gospodarske moči. Mimo tega spoznanja ni mogoče iti.

Toda nekaj, vsaj od zvezne vlade, je le bolje kot nič. Poslanec Ogris se zato nadalje sklicuje na evropsko zrelost Zvezna vlada pa na evropsko uho, kadar gre za slovensko skupnost, slabo sliši, dasi je ravno sedaj v Avstriji evropstvo visoka moda, ob kateri 4 nekdanji nacisti v socialistični vladi nikogar ne motijo. Da o koroških razmerah sploh molčimo. Toda tudi tukaj se mnogo sliši o evropstvu, dobrem sosedstvu in »jadranalpstvu«. Da pa kljub vsemu ni dolgčas, poskrbijo obmejni državni uradniki, mogoče še celo koroški sodeželani, na mejnem prehodu Ljubelj. Tam rade volje spomnijo na visoko raven nemškega jezika vsakega, ki si upa spregovoriti slovensko besedo.

Vse to pa je malo proti posebni evropski in »dobrososedski« zavesti, ki jo ima koroška policija, ko vztrajno in prizadevno sledi povzročitelje »mazaških« akcij, kakor je avstrijski tisk krstil dodajanje slovenskih napisov koroškim krajem. O določilu avstrijske državne pogodbe v zvezi z dvojezičnimi napisi na Koroškem tisk ni vedel ničesar povedati, čeprav je s to pogodbo Evropa vrnila Avstriji samostojnost. Skrutitve spomenikov padlih na Koroškem pa tisk dosledno zamočuje in policija še ni nobenega storilca odkrila. Čudno je le, da ob vsem tem pristojnemu notranjemu ministru v socialistični vladi na Dunaju ni prav nič nerodno.

Vendar se nebo nad koroškimi napisi zadnje čase jasni. Deželni glavar Sima je prav ob proračunski razpravi slovenskim Korošcem toplo zagotovil, da bo dežela našla rešitev tudi za dvojezične napise. Toda kako naj bi to bilo izvedeno, nam čez kak teden odkrije »Naš tednik« v uvodniku: »Razdelili so darove«. Dežela ne bo postavila dvojezičnih napisov v vse kraje dvojezičnega ozemlja in ne ve se še, kateri kraji bi prišli v poštev. To je lahko in po vseh dosežanjih izkustvih mogoče razumeti, da se postavijo dvojezični napisi le v nekaj odročnih vaseh.

To nas spomni na domneve, ki so nam prihajale na misel ob zadnjih državnih volitvah, ko je kancler Kreyski zagotovil: ta vlada bo rešila vsa manjšinska vprašanja, namreč na domneve o tem, kako »dosledno« se rešujejo in se bodo reševala odprta manjšinska vprašanja. In res se rešujejo. Tudi koroški deželni zbor ni sprejel v novi deželni proračun niti ene postavke v prid slovenskim organizacijam ali v kakršnokoli korist slovenskim sodeželanom, kljub prizadevnosti socialističnega poslanca Ogrisa in toplim besedam prav tako socialističnega deželnega glavarja Sima in kljub socialistični večini v deželni zboru koroške dežele.

»Naš tednik«, ki je glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev, skrbno zasleduje vsa taka dejstva in podrobnosti na deželni ravni. Izogiblje pa se poročati o tem, kakšna stališča ima do slovenske skupnosti na Koroškem Ljudska stranka (ÖVP). NSKS prepušča uradno svojim članom, da se na volitvah odločajo po svoji vesti in ne nastopa na deželni volitvah samostojno in niti na občinskih ne. Tako se lahko njegovi člani mirno včlanijo v formalno krščansko ÖVP, če nočejo biti socialisti in ker NSKS sam ne nastopa zaradi socialistične večine.

Kakorkoli že, dobro bi bilo, če bi »Naš tednik« posvetil tudi v ljudskostrankarske vrste in nam razložil najnovejša stališča te stranke do slovenske skupnosti v Avstriji, saj bi v koroški deželi zaradi socialistične večine še posebno rada ulovila kak slovenski glas tudi ta stranka.

Pričakovali bi, da se bo ob tej evropski in ideološki koroški politični maškaradi vsaj mladi slovenski rod pokazal v jasnejši slovenski barvi. Toda ta zaenkrat samo protestira. Protestirati je sicer zelo sodobno in celo svetovna moda, a moda se zelo hitro menjava in treba je ustvariti trajnejša načela. Za sedaj še ni nikakih znakov o tem, kaj nam bo prinesla koroška stvarnost v bližnji prihodnosti, kakšen nov modernizem ali novo ideološko gorjačo? O tem, da bi slovenski vrhovi samostojno razmišljali, ni še nikakih besedi. V. G.

F. J. - 93 SMRT V POMLADI

»Sosedova je, pa pride včasih pomagat k nam,« je pojasnil župnik. »Veliko jih je doma, devet, pa je najstarejša in si mora že sama kaj zaslužiti.«

»Zakaj ne gre delat v tovarno?« je vprašal Karel.

»Tu ni tovarn,« je pojasnil župnik.

»Saj res!«, se je udaril Karel po čelu. »Nisem se še odvadil misliti in govoriti v ljubljanskem slogu.«

»Odvadi se čimprej!« mu je svetoval Jože.

Tine je gledal za dekletom, ki je odhajala, in se spomnil na Kuno. Bili sta si podobni, le da je imela Kuna bolj nežne poteze. Bila je seveda tudi starejša.

»Moram jo čimprej obiskati, če bom našel kakšno priložnost,« je pomislil.

Župnik jim je sam svetoval, naj se obrnejo na kaplana, on jim bo morda lahko več svetoval, ker se tudi sam zanima za socialna vprašanja.

»Se zavirati ga moram, da ga preveč ne zane-se v take zadeve,« se je smejal. »Duhovnik mora ostati predvsem duhovnik, konkretno reševanje socialnih problemov naj prepusti drugim. Sicer pa je naš kaplan pometen in ve, kaj se lahko in kaj ne.« Moral je biti nekje iz Prlekije, izdajal ga je naglas, in Prlekija je bila zares neizčrpno leglo duhovnikov, samozavestnih, sposobnih v vsem, v politiki in gospodarstvu še bolj kot na prižnici, čeprav jim je tudi tam lahko tekla beseda.

»Ali bi lahko govorili s kaplanom? Gre nam za to, da bi nas opozoril na razne socialne značilnosti

tega kraja. In če nas bodo ljudje videli v družbi duhovnika, nam bodo morda bolj zaupali,« je rekel Jože. »Tako pa lahko mislijo, da smo kaka ljubljanska gospoda.«

»Najbrž bodo res tako mislili,« je pritrdil župnik. »Kaplana pa zdaj ni doma, je v šoli, kjer uči verouk, a se bo kmalu vrnil, okrog poldneva.«

Zvonilo je polдне in pravkar je bil župnik zmolil naprej kratko molitev, oni pa so mu tudi stojel mrmraje odgovarjali, ko je prišel kaplan. Pričakovali so, bogve zakaj, suhega mladeniča z blede kožo, morda kot nasprotje župniku, toda tudi on je bil polnega života, le da je imel temnejše lase, ostrejše poteze in bistre sive oči.

Župnik mu je povedal, zakaj so prišli.

»Prav,« je rekel. »Sem vam na razpolago. Imam tudi nekaj zvezkov zapiskov. Pokazal vam jih bom, če vas zanima.«

Rekli so, da jih zanima, in takoj se je odpravil iskat zvezke. Podajali so si jih iz rok v roke in jih v naglici prelistavali. Videli so, da vsebujejo mnogo zanimivega. Očitno je kaplan precej poznal socialno vprašanje in se zanimal za socialne razmere v svojem okolju. To so mu tudi rekli.

»Nič čudnega, saj sem doma iz Halož. Iz sosedne fare,« je rekel. »Viničarski problem in haloško revščino sem dobro, še preveč dobro poznal že kot otrok. Pravzaprav še preden sem shodil.«

Postajal jim je simpatičen.

(dalje)

Uspel kulturni večer v Devinu

Kulturni krožek Š. D. »Devin-Štivan«, ki je v zadnjem času pripravil že več uspešnih kulturnih prireditev, je v soboto, 15. t.m., povabil v goste gledališkega igralca iz Trsta Staneta Raztresena, da bi nastopil s svojim ciklusom slovenskih balad in romanc.

Na začetku prireditve je spregovoril Leopold Mervic iz Devina; poudaril je pomen prosvetno-kulturnega delovanja za tamkajšnje slovensko prebivalstvo, ki živi na najbolj zahodni in narodnostno zelo izpostavljeni točki Tržaškega ozemlja. Povedal je, da namerava kulturni krožek Š. D. »Devin-Štivan« okrepiti kulturno in družabno delovanje zlasti med mladino, vse to pa se bo lahko še bolj razmahnilo v primernejših prostorih, zato je potrebno zastaviti vse sile, da bi v Devinu čimprej zgradili kulturni dom. Po tem uvodnem nagovoru je prvič javno nastopil deklški pevski zbor iz Devina pod vodstvom mladega dirigenta Hermana Antoniča. Zelo ubrano je zapel tri pesmi: slovenski ljudski »Mrzel veter« in »Ena tička priletela« ter Brahmsovo »Lahko noč«. Lepo bi bilo, da bi k temu zboru pristopila tudi druga dekleta iz Devina in okolice in tako omogočila njegovo še bolj uspešno rast.

Druga in glavna točka sporeda je bil mnogim našim ljudem v zamejstvu in matični domovini že dobro znani ciklus slovenskih balad in romanc, ki jih je mojstrsko in doživeto podal igralec Slovenskega gledališča iz Trsta Stane Raztresen. Njegov nastop je s primernimi glasbenimi vložki dopolnjeval kitarist Tuli Možina. Poslušalci so več kot eno uro za-

vzeto sledili igralčevemu izvajanju in so ga na koncu nagradili z dolgim aplavzom.

Na koncu je stopil na oder pevski zbor »Fantje izpod Grmade« in pod vodstvom Iva Kralja zapel tri slovenske pesmi: Aljaževo »Oj Triglav moj dom«, Devovo »Dečva pa v harfelcu« in Mirkovo »Na trgu«.

Številni poslušavci — bilo jih je več kot sto — so dokazali, da so taki kulturni večeri zelo potrebni, zato si želimo, da bi nam Kulturni krožek kmalu pripravil še kaj podobnega. Pohvaliti moramo delavne in zelo iznajdljive organizatorje in upamo, da bodo uspešno izpeljali začetni program ob bližnjem pustnem praznovanju, med katerim nameravajo, kot so sami povedali, oživiti nekdanje domače pustne navade.

M. V.

SLOVENSKA PROSVETA IZ TRSTA

v a b i n a

SPOMINSKO PROSLAVO V POČASTITEV GORIŠKEGA SLAVČKA SIMONA GREGORČIČA

v nedeljo, 30. januarja, ob 17.00
v Kulturnem domu v Trstu

Na proslavi sodeluje okoli 200 pesnikovih rojakov iz Kobarida z mešanim zborom, otroškim zborom in zborom recitatorjev ter orkestra študentov glasbene akademije iz Ljubljane pod vodstvom Avgusta Ipavca.

Vabila je dobiti od ponedeljka dalje na sedežu Slovenske prosvete v Trstu, ul. Donizetti 3-I., vsak dan od 16. do 19. ure, tel. 768189.

—o—

15. t.m. je nenadno umrla v Gorici zaradi možganske krvavitve znana tržaška slikarka Miela Reina, stara komaj 36 let.

Mali oder in mi

Razmišljanje oz. kritika ob gledališkem predlogu Malega odra slovenskega tržaškega gledališča se ne sme in se tudi ne more omejiti na niz podatkov in kvečjemu na boječo, polizgovorjeno kritiko ali na vehementarni: »Ne, tega pa ne; tega pa naša publika ne rabi!« Ze tu se postavlja zanimivo vprašanje, kakšna sploh je naša publika, kakšen je tisti del publike, ki naj bi ga razna LeRoieva dela zanimala, in kdo je pravzaprav kriv, da se ta del slovenskega tržaškega gledališkega občinstva ne zanima za nove in vse bolj angažirane gledališke predloge in zato seveda tudi za drugačen gleda-

liški jezik. Govoriti bi pravzaprav moral o drugačnem gledališkem pristopu in o novi odrski govorici. Seveda, ker se z LeRoie in ostalimi angažiranimi gledališkimi ustvarjavnici najdemo v novem odrskem ambientu, kjer ni več težke in nabrane zavese, ki se postavlja med bolj ali manj odsotnega gledavca in bolj ali manj navdušenega igralca. Če skuša biti Mali oder s svojimi angažiranimi gledališkimi predlogi čimbolj življenjski, se mi zdi prav, da tudi v novem odrskem prostoru prikaže dejstvo, da smo v življenju hočeš nočeš vsi povezani v isti ali podoben bivanjski krogotok. Trditev, da to ne drži, je le preživel poskus bega pred stvarnostjo, ki se v primeru LeRoieovega dela »Creva« kaže tudi kot fiziološko, tam kot idejno in spet drugje kot ideološko sovraštvo in če ne ravno sovraštvo, pa vsaj prav tako porazno odsotnost in indiferenco. Prav to mislim, da je bil tudi skriti pomen sivih, brezbarvnih, neživljenjskih lutk, med katere smo se gledavci tega dela po režiserjevi zamisli pomešali in do katerih smo se morda obrnili s »smem?« brez kakršnegakoli odgovora, seveda.

S tem pa je režiser še pred prihodom igralcev opozoril vse prisotne na dejstvo, da bo pri tej igri dejansko pet nastopajočih posameznikov ali skupin: oba igralca, režiser in scenograf ter gledavci. Za uspeh igre je odvisno, kako se bodo ti razni in različni deli istega dogajanja znali povezati v recimo polzaključeno celoto. In prav zaradi tega dejstva mislim, da je zelo tvegana trditev, da je Mali oder s svojim prvim delom uspel ali neuspeh, ali še huje, da je režiser s takim gledališkim tveganjem streljal mimo, ker velik del gledališkega občinstva ne ljubi takih in podobnih odrskih poskusov. Rad verjamem, da bo racionalistični in folklorni del našega tržaškega občinstva omalovažujoče in poceni

(nadaljevanje na 5. strani)

★

DR. SLAVKO TUTA V S K K

V soboto, 15. januarja, je predaval v Slovenskem kulturnem klubu dr. Slavko Tuta. Pred številnim mladim občinstvom je ponovil izpopolnjeno predavanje o drugem tržaškem procesu, ki je že decembra lani vzbudilo veliko priznanje zaradi objektivnosti, poznanja snovi iz osebnega doživetja in odličnega podajanja.

V soboto, 22. januarja, bo ob 17. uri prva učna ura plesnega tečaja, ki ga vodi prof. Suhadolčeva. Ob 19. uri bo običajni sobotni večer. Predavala bo prof. Zora Rebula, kako naj mladina najde ljubezen do življenja.

AVTO ZA VOŽNJO PO MORJU

Nemški tehnik in iznajditelj dr. Feliks Wankel dela na Bodenskem jezeru poskuse z nove vrste vozilom, ki mu je dal sam ime »Zisch«. Uresničil je že staro idejo za tako plovilo, ki bi bilo varno, nepotopljivo, praktično in uporabno za vožnjo po morju, kot je avto za vožnjo po suhem. Z njim hoče Wankel odpreti morja individualnemu prometu, kot so mu danes odprte ceste na kopnem. Model »Zisch 69 B« je v mirujočem stanju ali pri počasni vožnji kot navaden motorni čoln na vijak. Pri nagli vožnji pa se zaradi svoje aerinamične oblike dvigne na vodi in drsi naprej na zračni blazini. Tako doseže hitrost dirkalnih motornih čolnov in lahko prevozi na tisoče kilometrov po morju. Visoke valove predre kot podmornica in zato je kabina hermetično zaprta. Prostora ima za 4-6 ljudi.

Kar zadeva obliko, se je navdihoval dr. Wankel pri delfinu. Dr. Wankel je izrazil ustvarjalni talent in pri razvijanju svojih iznajdb tudi uživa. Sam pravi, da gre le za sistematično razvijanje tistega, kar je že iznajdeno, oziroma za »izpopolnitev podrobnosti«. Dosedanji poskusi z »morskim avtom« so se popolnoma obnesli. Bati se je le, da bo ta iznajdba še bolj okužila morja z bencinom in oljem.

Kratke novice

Sovjeti so naznanili, da se jim je posrečil v atomski elektrarni v Ševčenu ob Črnem morju postopek, da elektrarna producira več atomskega goriva, kot ga porabi, s čimer bi bil rešen velikanski problem virov električne energije na svetu.

V Nemčiji se je 3. januarja smrtno ponesrečil pri avtomobilski nesreči znani in priljubljeni slovenski izseljeniški duhovnik dr. Franček Prijatelj, star komaj 43 let.

PAPEŽ V VIDMU

V teku so že velike priprave za italijanski vsedržavni evharistični kongres v Vidmu. Pripravljalni odbor je že določil datum, in sicer 17. septembra.

Odbor je tudi sporočil, da se bo udeležil kongresa v Vidmu tudi papež Pavel VI. Ni pa še znan program papeževega obiska v furlanskem središču. Na evharistični kongres so povabljeni tudi slovenski škofje iz Jugoslavije.

Oba obiska, papeža in slovenskih škofov v mestu ob slovensko-furlanski narodnostni meji, sta zelo značilna in pomembna. Sveti oče bo lahko prišel v osebni stik z našimi rojaki izpod Matajurja. Te stike je dolžna videmska kurija tudi podpreti in pomagati, da se izvedejo.

Tako bo zajel evharistični kongres v isti ljubezni vse tri narodnostne skupine, ki žive skupno v najbolj vzhodni italijanski deželi.

USPEŠEN PROTEST

Dijaki v gimnaziji v Messini so pokazali, da znajo doslej najbolj uspešno protestirati.

Občina in šolska oblast že več mesecev nista skrbeli za popravilo razpadajočih učilnic in stranišč. Pa so šli fantje pod vodstvom štirinajstletnega sošolca k ravnatelju in so zahtevali, naj jim dovoli, da se lotijo sami popravila šolskih sob. Delali naj bi ob prostem času. Ravnatelj je to dovolil in jih še pohvalil za njihovo pobudo.

Fantje in tudi dijakinja pa pridno delajo in so prebelili že nekaj učilnic. Pa se jim tudi takojmenovani brihtnejši dijaki prav nič ne smejejo.

»J. Gallus« in »Tržaški oktet« v Gorici

Preteklo nedeljo sta v Katoliškem domu v Gorici nastopila tržaška pevska zbor »Jacobus Gallus« pod vodstvom Ubalda Vrabca in »Tržaški oktet«, ki ga vodi Ivan Sancin. V prvem delu koncerta je nastopil zbor »Jacobus Gallus«, ki je zapel iste pesmi kot na nedavnem koncertu v Trstu. Začel je z Gallusovo »Media vita«, sledila je Vrabčeva »Veter«, Vilka Ukmarja »In če sem samo vetru brat« in ruskega skladatelja Tanjejeva »Sončni vzhod«. Zlasti slednja pesem, ki je zelo efektna, je močno navdušila poslušalce.

Tržaški oktet je začel svoj nastop s črnsko duhovno »Come again«, druga je bila na vrsti Orlanda di Lassa »Matona mia cara«, nato Prekova »Kristalna vaza« in Vrabčeva »Komen«. Tržaški oktet je v nadaljevanju svojega sporeda zapel še »Prvo rukovet« Stevana Mokranjca, »Kolo« Vasilija Mirka, »Oj Triglav moj dom« Jakoba Aljaža in »Mojece« Pavleta Kernjaka.

Zborovski koncert je zaključil mešani pevski zbor »J. Gallus« in zapel še naslednje pesmi: Vrabčevo »Protuletje« (ljudska iz Medji-

murja), Matetič-Ronjgova »Čače moj«, Noble Caina »Joshua fit the battle of Jericho«, B. Pandopula »Skoči kolo« in Vrabčevo »Bratci veseli«. Na željo poslušalcev je zbor dodal še eno pesem (»Polževa ženitev«).

Oba pevska zbor iz Trsta sta nam pokazala dovršeno in kultivirano zborovsko petje. Tržaški oktet sestavljajo mladi pevci, ki so vse pesmi, tudi najtežje, zapeli zelo dognano in so ves čas uspeli obdržati napetost od začetka do konca. Gotovo je, da bodo z vztrajnim delom še marsikaj pokazali, želeli pa bi, da bi v spored dali tudi kako novo pesem.

Pevski zbor »Jacobus Gallus« je v zadnjem času zelo pomladil svoje vrste in še ni dosegel največje glasovne enotnosti in homogenosti, vendar s svojim petjem in uspehi dokazuje, da ga moramo upoštevati kot resen dejavnik na področju zborovskega petja v celotnem slovenskem kulturnem prostoru. Posebej naj omenimo njegovo interpretacijo istrske ljudske pesmi »Čače moj« v priredbi Ivana Matetiča - Ronjgova, ki na monumentalen in muzikalno zelo bogat način pripoveduje o »naricanju« (objokovanju) svojcev nad umrlim očetom. Škoda, da pevski zbor »Gallus« ni zapel več zlasti slovenskih ljudskih pesmi.

M. V.

MALI ODER IN MI

(Nadaljevanje s 4. strane)

odklonil nove gledališke oblike in predloge in se bo bolj ogreval za v naprej preračunano in morda celo neproblematično gretje parterških poltron. Rad tudi verjamem, da se bo ta del občinstva skliceval na ustaljeno in preizkušano gledališko prakso, na njene oblike in njen jezik. Toda postavlja se mi vprašanje, koliko pravice imajo moderni odri, da raje capljajo za potrošnikoviimi zahtevami, kot pa da bi s svojimi predlogi in nemiro hodili pred svojim občinstvom in ga silili k osebnim življenjskim opredelitvam. Šele, ko bo naša publika dala čuti, da je sprejela ta izziv novega gledališkega jezika, bomo lahko trdili, da so režiser Uršič, scenograf Palčič in igravca Petje in Bratuževa v tem svojem gledališkem prizadevanju uspeli. Dokler pa tega odgovora ni, sodim, da je njihova naloga, kot tudi naloga vseh tistih, ki občutijo nujnost novih gledaliških oprijemov, da na svoji poti vtrajajo in vztrajajo.

Zapis o delu se zato lahko omejuje le na nekaj osebnih vtisov in nebitvenih ugotovitev. Bratuževa in Petje sta pokazala pri tej interpretaciji res izredne igravske sposobnosti, zlasti Petje v prvem delu v svoji igri mišic in pogledov. Obema pa je v enaki meri uspelo v svoji vlogi sile oz. ne-sile in protisile dati zgodbi poseben vznemirljiv ton. Le v režijskem oprijemu je lahko koga motil njen preveč histeričen nastop do partnerja in bi bila njena igra bolj močna, če bi res imela pred sabo »črnuha«, pri tem pa mislim, da bi univerzalnost rasizma in človeške diferenciacije ne utrpela posebne škode. Tudi Palčič se je s scensko govorico povsem vključil v duha predstave na Malem odru. S sivimi lutkami in podzemskim obokom metroja je ustvaril ozračje podzemlja, revščine, zavrnjenosti, obrobnosti, izprijenosti, od koder pač prihajata Lula in Clay. Prav zato je pravilno, da je tudi njun jezik, jezik preprostega, zagrenjenega ameriškega zakotja. Strinjam se z režiserjem, ki je izjavil na tržaškem radiu, da so se vseskozi izogibali možnim vulgarnostim.

Izredno prizadevnost režiserja, scenografa in igravcev gre samo pohvaliti, z željo, da bi ta prva igra na Malem odru ne ostala tudi zadnja. Toda ne smemo pozabiti, da je za razvoj tega odra prav tako potrebna prizadevnost gledališnikov kot gledavcev.

Igor Tuta

Peč

ZADNJE SLOVO

Mrzla zimska nedelja je bila 16. januarja, ko smo se za vedno poslovili od našega dragega domačina, salezijanskega duhovnika Jožka Maliča. Upravičeno lahko rečemo, da takega moža naš kraj zlepa ne bo spet imel. Pokojni je učakal 87 let. V svojem dolgem življenju je neprestano delal.

Že v mladih letih je vzgajal mladino v Sloveniji in se ga že od tedaj marsikdo spominja s hvaležnim srcem. Naš rojak je misijonaril tudi daleč v Južni Ameriki, na Ognjeni zemlji. Na večer svojega življenja se je malo oddahnil, če smemo tako reči. Živel je v samostanu Este pri Padovi, vsako leto pa je prihajal med svoje domačine na Peč in v Rupo, z domačo in prirčno besedo jih je bodril in učil.

Zato so se vsi domačini zbrali okrog groba blagega pokojnika. Poleg skupine naše duhovščine so bili tudi sobratje iz Este in iz Ljubljane. V slovo sta govorila domači župnik in sobrat iz Ljubljane.

Sporočilo šolskega sindikata

Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici je imel 13. januarja svojo redno sejo, na kateri je obravnaval sedanji položaj na slovenskih šolah.

V zvezi z odpustitvijo prof. Marjana Komjanca in s sledečo polemiko je bila sprejeta naslednja protestna izjava: »Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici v zvezi z odpustom Marjana Komjanca, profesorja na slovenski trgovski šoli v Gorici, protestira, ker ravnateljica ni upoštevala mnenja profsorskega zbora, ki je bil soglasno pripravljen sprejeti zamenjavo šolskega urnika v prid kolega. Zaradi tega je prišlo do neljubega spora.«

Sindikata je tudi sprejel od šolskega skrbništva seznam zmagovalcev natečaja za pouk na slovenskih srednjih šolah. Nadalje je sindikatov zbor razpravljal o tečajih za usposobljenostne izpite, dalje o potrebi posebne-

Dopisi bravcev

KAJ BO PRINESLO LETO 1972

Rad bi dal nekaj pripomb k članku, Kaj bo prineslo leto 1972, ki je bil objavljen v prvi številki letošnjega Novega lista.

Skoraj vse, kar je v zgoraj omenjenemu članku, lahko podpišemo z obema rokama, predvsem kar se tiče Slovencev: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal; in res je tudi, da nam logično sklepanje pomaga marsikaj predvidevati. Toda naša človeška narava se ne zadovolji samo s tem. Mi bi radi vedeli kaj več. Kdor je zadnja leta sledil predvidevanjem znanega medijuma Nina Pecorara mora priznati, da je Nino dobro predvidel, in smo zato radovedni, kaj nam napoveduje za leto 1972:

V prvi polovici bo mnogo pretresljivih dogodkov: razgibali se bodo vulkani, imeli bomo potrese v morju in njih posledice v zemlji; napoveduje se nam huda zima in obilo snega, ki bo mnoge kraje osamilo od ostalega sveta. Ne bi bil rad prerok nesreče, pravi Pecorari. (»Giornale dei Misteri«, januar 1972), toda preden se omenjeni dogodki uresničijo, sem narisal sliko, ki predstavlja zvezdo, ki prihaja od planeta Marsa, in katere cilj je z nje svetlobo zadeti Zemljo. Ta zunajzemeljska moč je opomin vsemu človeštvu, da naj se odreče svojim zmotam, da naj preneha delati hudo, naj neha z bratomornimi vojnami. Predvsem pa, da je treba bolj moralno živeti, da je treba vse nespodobne publikacije, ki so prvi vzrok nereda in zločinov uničiti. Onesnaženje morja je Učenikov simbol nemirnega človeštva. Na nebu bodo znamenja, ki bodo podprla delo odrešenja. V Italiji sami bodo velike spremembe...

V prvi polovici leta bomo še imeli poulične nemire z nedolžnimi žrtvami, vendar bo javni red vzdržal; bolje bo v drugi polovici leta. Zelo znane osebe, na vseh poljih, bodo letos zapustile zemsko življenje; v veliko žalost vseh.

Toda, kar preseneča, kar me je napotilo, da sem napisal ta članek, je dejstvo, da je Mati božja v Garabandalu leta 1965 napovedala neko nenavadno in presenetljivo znamenje na nebu v opomin in svarilo nemirnemu človeštvu. Sicer Mati božja ne pravi, da bomo priče temu znamenju na nebu ravno letos, vendar tako slična si napoved, od dveh tako različnih virov, preseneča. In kar pravi Pecoraro glede morale danes na svetu, je lansko leto v svojih sporočilih iz onostranstva izrekel enako sodbo bivši stigmatizirani pater Pij in še pristavil, da je današnja nespodobna ženska moda prava katastrofa za ves svet. In jaz pristavljam: Kdor bo živel, bo videl.

J. S. Gorica

ga ravnatelja za vsako šolo in tudi za šolskega nadzornika.

V zvezi s številnimi kritičnimi članki o položaju na slovenskih šolah v Gorici vabi sindikat avtorje takih člankov, naj pošljejo svoje predloge vodstvu sindikata, ki je pripravljen vzeti v pretres vse probleme, ki so v zvezi z našim šolstvom.

NATEČAJ ZA POMOŽNEGA URADNIKA V ŠTEVERJANU

Občinska uprava v Števerjanu je razpisala javen natečaj za pomožnega uradnika. Kdor se namerava udeležiti tega natečaja, ki predvideva poleg naslovov tudi izpite, mora predložiti prošnjo do 13. marca 1972.

Tajništvo občine je na razpolago za vsa pojasnila, ki so v zvezi z razpisanim natečajem.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Trinkov koledar za leto 1972

Pred kratkim je prišla na knjižni trg skromna, a pomembna publikacija »Trinkov koledar za leto 1972«, ki ga že več let urejuje prof. Rado Bednarik iz Gorice. V tem koledarju, ki je namenjen beneškemu Slovincem, so zbrani prispevki, ki govorijo o življenju tega pozabljenega ljudstva, o njegovih navadah, ljudskem izročilu, o kulturnem življenju in gospodarskem položaju. Tako kot vsako leto, so posamezni članki napisani deloma v beneškoslovenskem narečju, deloma pa v knjižni slovenščini.

Običajnemu uvodnemu koledarskemu delu sledi odlomek iz Trinkove pridige (pripravil Jožko Kragelj) novomašniku Nataliju Monkarju iz leta 1903, ki je kljub časovni oddaljenosti še vedno živa in aktualna. Zelo toplo je napisan prispevek o beneških materah z naslovom »Gospodinje — fondamet Benečije«. Naslednji članek govori o ljudskem štetju in nam v jasni luči prikaže zlasti žalosten pojav izseljevanja beneškoslovenskih ljudi. »Kje v svetu živijo beneški Slovenci« je naslov prispevka avtorja A. R., ki je nastal na osnovi diplomatskega dela dr. Viljema Černa iz Barda nad Terom in v katerem je podrobno raziskal, kam vse so se v preteklosti in kam se še danes izseljujejo beneški Slovenci. Jožko Kragelj je napisal članek »Skriti zakladi Beneške Slovenije«. V njem nam pove, da je prejšnje poletje obiskal številna župnišča v Beneški Sloveniji in našel mnogo zanimivih starih slovenskih knjig — dokaz, da so slovenski duhovniki v tej deželi mnogo čitali tudi v slovenskem jeziku — še posebno važni pa so zapiski pridig duhovnikov v domačem narečju, ki jih strokovno obdeluje prof. Pavle Merku, že nekaj tednov pa jih lahko poslušamo tudi v posebnih oddajah na programu radia Trst A.

V OCENO SMO PREJELI:

»Naša luč«, mesečnik za Slovence na tujem. Leto 21., januar 1972. Celovec.

»Glas Korotana«, št. 5, leto 1971. Izdal in založil visokošolski dom »Korotan« (P. Ivan Tomažič) na Dunaju, Albertgasse 48, 1080 Wien. Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

ČESTITKE

Družina dr. Emidija Susiča na Opčinah se je povečala za dva krepka dvojčka. Čestitamo, obema fantkoma pa mnogo sreče na življenjski poti.

Uredniki in prijatelji

Pomemben je tudi »Seznam slovenskih duhovnikov rojenih v slovenskih duhovnijah Beneške Slovenije«. Prof. Pavle Merku je prispeval »Pravco o dveh Rezijanih, ki sta šla po svetu«, kot jo je slišal v kraju Starmica, zelo važen pa je članek z naslovom »Gospodarske skrbi«, ki nadrobno obravnava gospodarska vprašanja Beneške Slovenije in navaja tudi predloge za njihovo rešitev. Spet Jožko Kragelj je pripravil doslej še neobjavljen zgodbo o slovenski kraljici, ki se je pred Atilom skrila v Landarski jami. Kot sam pravi v uvodnem komentarju, jo je našel v Trinkovi zapuščini med rokopisi iz dijaške dobe. V naslednjem članku »Dušni pastirji v Beneški Sloveniji« lahko zvedemo, da je vseh beneškoslovenskih duhovnikov 46, od tega v Beneški Sloveniji 14, po furlanskih vaseh pa kar 15.

Zanimiv je nadalje prispevek Milka Matičetova iz Ljubljane z naslovom »Boccaccio ob Nadiži 1875«. V njem je objavil dva prevoda neke Boccacciove novele v beneškoslovenskem narečju. Oba prevoda je M. Matičetov našel v knjigi »I parlari italiani in Certaldo« (Livorno 1875), ki je izšla ob 500-letnici Boccacciove smrti in v kateri je zbranih kar 700 prevodov omenjene novele v vseh italijanskih narečjih znotraj in zunaj same Italije ter vseh neitalijanskih jezikovnih skupin v takratni kraljevini Italiji. Članek »Organizacija naših izseljencev« govori o društvih beneških izseljencev in o njihovem delovanju v zadnjem času. V članku »Bližnji evharistični kongres in mi« — gre za evharistični kongres v Vidmu septembra letos — je izražena upravičena želja, da bodo na tem kongresu primerno zastopani in omenjeni tudi beneški Slovenci. V naslednjem sestavku o prof. Brunu Gujonu (rojen je bil leta 1865 v Špetru ob Nadiži) lahko spoznamo enega največjih beneških Slovencev, ki je veliko naredil za zblizanje in medsebojno spoznavanje italijanske in slovenske kulture.

Omenili bi še sestavke, ki govorijo o kulturnih prireditvah v Beneški Sloveniji v preteklem letu in o izjavah nekaterih političnih predstavnikov v zvezi s problemi Beneške Slovenije, na koncu pa še kolednikovo slovo in pozdrav. Koledar dopolnjujejo fotografije iz življenja beneških Slovencev, med posameznimi prispevki pa lahko najdemo tudi nekaj pesmi L.Z., zloženih v beneškem narečju.

»Trinkov koledar 1972« lahko dobite v vseh slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici.

Za glasbeno kulturo

Zanimanje za glasbeno kulturo se v Gorici iz dneva v dan povečuje. Italijanski pevski zbor »Seghizzi« je pred kratkim sklical širši posvet, ki so se ga udeležili predstavniki najvišjih oblasti, od naškofa do župana in deželnega predsednika.

Razpravljali so o sporedu in načrtu za XI. mednarodno pevsko tekmovanje, ki bo v Gorici od 21. do 24. septembra. Kot posebna novost k letošnjemu tekmovanju bo dodano kot uvod tretje zborovanje s predavanji in razpravami o evropski zborovski glasbi.

S temi sestanki postaja Gorica že neke vrste središče za teoretično glasbeno vzgojo v srednji Evropi.

Z veseljem moramo dodati, da se tudi slovenska mladina v Gorici in okolici zaveda pomena glasbene vzgoje za splošno kulturno rast. Prav v zadnjem času se je ustanovila v Gorici skupnost glasbene mladine. De-

lovala bo tudi kot most med podobnimi organizacijami v Sloveniji in Italiji.

Goriška glasbena mladina pripravlja prvi koncert, ki bo v petek 21. januarja ob 20.30 v palači Attems na Kornu. Nastopil bo »Baročni ansambel« iz Trsta.

NOVA ŠTEVILKA REVIE »PROSTOR IN ČAS«

V Trst je prispela nova, 11/12. številka revije »Prostor in čas«, s katero je zaključen njen tretji letnik. Ta številka prinaša poleg druge zanimive vsebine esej Borisa Pahorja pod naslovom »Humanizem proti nasilju«, v katerem naglašja pomen naroda in narodne zavednosti v obrambi svobode. »Zato je krčenje vrednosti narodnega antihumanizem, to je siromašenje človekovih sestavin,« piše Pahor.

Revija »Prostor in čas«, najboljša, kar jih danes izhaja v slovenščini, se dobi v Tržaški knjigarni.

UMRL JE KRALJ — DEMOKRAT

Umril je danski kralj Friderik IX., zaradi oslabelosti srca in komplikacij v zvezi z influenco. V bolnišnici je bil od 3. januarja. Nasledila ga je hči prvorojenka Margareta. Kot kraljica bo nosila ime Margareta II. Friderik IX. je bil resnično demokratični kralj, rad je zahajal med ljudstvo in bil z njim v najtežjih časih med nemško okupacijo.

Danci spadajo med najnaprednejše narode v Evropi in vendar jim niti na misel ne pride, da bi odpravili svojo monarhijo, ki je postala iz fevdalne ustanove najtrdnjše temelj demokracije in varuhinja njenih usta-

Poravnajte naročnino!

nov. Celo vrsto politologov in sociologov je že zaposlil študij čudnega pojava, da so danes najtrdnjše in v vsakem pogledu najnaprednejše prav tiste evropske demokracije, ki jih reprezentira demokratična monarhija — poleg Danske Švedska, Norveška, Anglija, Holandija, Belgija in Luksemburg. To dokazuje, da demokracija ni odvisna od republikanske oblike vladavine, ampak od duha, ki navdihuje narode in njihove državne institucije.

AVGUST ČERNIGOJ V OBČINSKI GALERIJ

V občinski razstavnici galeriji na Trgu Unità (občinska palača) razstavlja od 17. do 28. t.m. slikar Avgust Černigoj. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 20. ure.

V katalogu predstavlja razstavo kritik Giulio Montenero, ki je zapisal med drugim: »Černigoj je vedno drugačen, vedno nepredvidljiv, že od nekdaj najmlajši ali bolje edini mladi med tržaškimi umetniki. Prestreza znake časa, ki bo prišel.«

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V petek, 21. t.m. ob 20.30 (Abonma red B - I. sobota po premieri)

v nedeljo, 23. t.m. ob 16. uri Abonma red C - nedeljski popoldanski

v ponedeljek, 24. t.m. ob 20.30 uri Abonma red D — mladinski v sredo)

Tennessee Williams

TRAMVAJ POŽELENIJE

Prevod: Herbert Grün

Scena: Sveta Jovanovič

Kostumi: Anja Dolenčeva

Glasba: Aleksander Vodopivec

Režija: ANDREJ HIENG

★

MALI ODER

V nedeljo, 23. t.m. ob 20.30

v torek, 25. t.m. ob 20.30

v sredo, 26. t.m. ob 20.30

v četrtek, 27. t.m. ob 20.30

LeRoi Jones

ČREVA

(The Dutchman)

Prevod: Dušan Tomše

Scena in kostumi: Klavdij Palčič

Režija: MARIO URŠIČ

★

V torek, 25. t.m. ob 15.30

Saša Škufca

TRNULJČICA

Pravljica v treh dejanjih

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

ODBOJKA - Moška B liga:

INTREPIDA - BOR 3:2 (15:11, 1:15, 8:15, 15:6, 15:9)

Nepopolna ekipa Bora je v soboto doživela svoj šesti zaporedni poraz v tekmi proti šibki ekipi Intrepida iz Forlija. Na pot je odšlo samo šest »plaviv«, manjkali pa so kar trije standardni igralci: Orel, Plesničar in Fučka. Seveda si ni mogel nihče pričakovati učinkovite igre od take ekipe. Kljub temu pa je vse kazalo, da bodo Tržačani osvojili točki, saj so po prvem izgubljenem setu gladko zmagali ostala dva. Tedaj pa jim je zmanjkalo moči in domačini so brez posebnih težav osvojili dva naslednja niza in seveda točki.

Ob koncu naj omenimo, da se Bor s tem ponovnim porazom nahaja v zelo nevarnem položaju na lestvici. V ekipi sami je še vedno kriza, ki ji za sedaj še ne vidimo konca. Skrajni čas je že, da se vsi nespornost razčistijo, da se fantje ponovno potrudijo, sicer bo letošnje prvenstvo lahko imelo dramatičen zaključek. Vsa slovenska zamejska javnost si tega iz srca želi, saj je vsem slovenskim športnikom nujno potrebna kakovostna ekipa, ki bo tudi v moški odbojki visoko dvigala sloves zamejskega športala!

Moška C liga:

DELL'ACQUA - KRAS 3:0 (15:7, 15:13, 15:12)

Na gostovanju v Trevisu je Kras doživel nov poraz, tokrat proti vodeči šesterki Dell'Acqua. Zgorniški fantje so tokrat zaigrali zadovoljivo, vendar smo spet opazili njihovo že kronično napako, da v odločilnih trenutkih popustijo, kot da bi se zbal zmage. Šesterka Kraševcev je tokrat nastopila brez Igorja Guština, ki je trenutno zaradi šolskih obveznosti zapustil odbojko. To se je seveda v soboto poznalo; vendar je treba vzroke za poraz iskati predvsem v psihološki pripravi rdečih. Tudi v tej tekmi bi si naši predstavniki zaslužili vsaj set, saj so se zlasti v zadnjih dveh nizih povsem enakovredno bili z nasprotnikom.

Ženska B liga

BREG - BOR 3:1 (11:15, 15:0, 15:7, 15:8)

Senca Borove ekipe je v nedeljo gladko klonila pred Brežankami, ki so končno spet prišle do zmage. Dolinska dekleta, čeprav še vedno brez Sedmakove, so po prvem zgubljenem setu zaigrala umirjeno in predvsem z ostrimi servisi Pavletičeve povsem onemogočila vsak odpor preplašenih Borovk. Nerazumljivo se nam zdi, da mora ekipa, ki ima v svojih vrstah največ izkušenih igralk in največ enakovrednih menjav, tako odpovedati. Tekma sama ni bila na visoki tehnični ravni in Brežanke so se potrudile le toliko, kolikor je bilo dovolj, da so ugnale statične Tržačanke. S tem izidom si je Bor verjetno dokončno zapravljal možnost osvojitve tega prvenstva, Breg pa se je oddaljil od nevarnega položaja na lestvici.

SOKOL - LIBERTAS BRESCIA 1:3 (8:15, 15:9, 13:15, 8:15)

Proti vodeči šesterki so Nabrežinke zaigrale na višku svojih zmogljivosti, kljub temu pa so doživele nov poraz, saj so se bile ne le proti dobremu nasprotniku, ampak tudi proti »čudnemu« sodniku, ki je dobesedno izmaličil rezultat tretjega niza. V tem delu igre je takoj v začetku dosodil štiri točke nasprotnicam zaradi ugovaranja Pertotove. Ker bu pa to še ni bilo dovolj, je prav na koncu niza, ko je že vse kazalo, da bo Sokol dohitel nasprotnice, s svojimi čudnimi osebnimi odločitvami prej škodil kot koristil našim dekletom. Ta zgubljeni set je precej potrjal »bele«, medtem ko je dvignil moralo gostov. Nočem s tem trditi, da si Libertas ni zaslužil zmage, saj se je predstavil kot solidna ekipa z zelo dobro obrambo in z učinkovitim napadom, vendar pa si upam trditi, da bi bil s pravičnejšim sodni-

kom izid drugačen. S tem porazom se Sokol verjetno poslavlja od B lige, dekleta pa naj si tega ne ženejo k srcu, saj so vsa še zelo mlada in bodo lahko že v bližnji bodočnosti pokazala, česa so sposobna.

KOŠARKA - Moška D liga

CASTELFRANCO - BOR 54:42

Tudi Lakovič in tovariši so v nedeljo gostovali pri prvi ekipi na lestvici. Proti vsakemu pričakovanju pa so plavi zaigrali zelo učinkovito in stalno vodili. V drugem polčasu pa so domačini začeli z »lovom na moža«, kar sta sodnika zelo blagohotno dovolila. Potem ko so kar trije Tržačani zapustili igrišče zaradi petih osebnih napak (Starc, Ambrožič, R. Kralj), so domačini imeli prosto pot do koša. Tako so dohiteli in prehiteli zaprepaščene Borovce. Castelfranco ni s prikazano igro zadovoljil in ni dokazal, da je vreden mesta, ki ga na lestvici zaseda; nasprotno pa so plavi, vsaj dokler so bili popolni, zadovoljili in kaže, da bodo že v prihodnjih kolih dosegli pozitivne izide.

NAMIZNI TENIS

Potem ko je Sokol uspešno zaključil, brez poraza, tekme za B ligo in se uvrstil v kvalifikacije za napredovanje v A ligo, so dekleta Krasa v nedeljo pričela s tekmovanji v ženski ligi. Skupno z našimi predstavnicami nastopajo še ekipe: Julia in Fari iz Trsta ter Recoaro in Bocen. V prvem kolu sta se Miličeva in Kobalova pomerili s tržaškima ekipama. Spet sta dokazali, da jima v deželi ni para, saj sta gladko osvojili obe tekmi. Julio sta premagali s 4:1, Fari pa s kar 3:0. Edino tekmo je zgubila Kobalova proti močni Grionovi, medtem ko je Badi-nijevi prepustila le niz. Vse ostale tekme so se končale z glatkim 2:0.

OBČINSKE ZIMSKE MLADINSKE IGRE

V nedeljo so se v Sappadi odvijale občinske zimske mladinske igre in naši predstavniki iz vseh občin so dosegli zavidljive izide. Absolutno najbolj-

ši je bil mali Igor Piščanc, ki je med zelo številno in kakovostno tržaško konkurenco zasedel prvo mesto v veleslalomu. Dokazal je, da je za razred boljših od vseh sovrstnikov.

Za nabrežinsko občino pa je osvojil prvo mesto med fanti v veleslalomu Boris Markovič, med dekleti pa je bila najuspešnejša Terčeljeva. Dobro so se odrezale še Škerkova, Ščukova in Zandomeni-jeva.

Za dolinsko občino pa so pospravila prva tri mesta Stefančičeva, Prašeljeva in Otova.

Končno smo se tudi v tej disciplini povzpeli nekoliko više in dokazali, da lahko tudi v smučanju enakovredno tekmuje s Tržačani italijanske narodnosti. Prav bi bilo, da naše edino smučarsko društvo SPDT pravilno oceni te izide in v prihodnosti temu primerno tudi ukrepa. Škoda je namreč, da so bile vse občine prepuščene samim sebi in da so se morale obrniti na »Sci club 70« za organizacijo prve faze mladinskih iger. *ketna*

***

OBVESTILO CVETLIČARJEM

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu obvešča cvetličarje Tržaške pokrajine, da je predvideno tudi letos razdeljevanje čebulic zlahtnih sort holandskih mečev s 50 odstotnim prispevkom na nakupno ceno.

Prednaročila se sprejemajo od dne 18. januarja dalje na sedežu nadzorništva, ul. Ghega 6 v Trstu in sicer do izčrpanja razpoložljivih zalog. Cvetličarji naj poravnava svoj delež za nakup čebulic takoj ob prednaročilu.

Za podrobnejše informacije o sortah in cenah naj se cvetličarji obrnejo na nadzorništvo vsak dan od 8.30 do 12. razen ob sobotah.

***

Vse kaže, da bo med Malto in Veliko Britanijo le prišlo do sporazuma, da bodo Angleži lahko obdržali svoje mornariško oporišče na Malti. V bistvu gre samo za to, da naj bi plačevali večjo najemnino za oporišče, čemur so se do zadnjega krčevito upirali. Zdi se, da imajo angleško državno blagajno čez — Škoti.

Sodobno kmetijstvo

Zanimiva živinorejska pobuda v okolici Brescie

V zadnjih letih so imeli vsi, ki se ukvarjajo s pitanjem telet oziroma bikcev, čedalje večje težave pri nakupu goveda za prirejo. Tega na Zahodu skoraj ni več mogoče dobiti v večjem številu, v vzhodnih državah goveda za prirejo tudi ni na pretek, posebno odkar so same začele posvečati prireji več pozornosti. Nekatere države na Zahodu so zato sprejele ukrepe, ki naj bi jim omogočili dobiti v okviru državnega ozemlja dovolj goveda za prirejo. Mimogrede želimo opozoriti, da je tudi naša dežela sprejela podobne ukrepe, ki naj zaustavijo takojšnjo prodajo telet (predvidene so nagrade za vzrejo telet).

Teh težav so se dobro zavedali tudi ustanovitelji živinorejske zadrage, ki so jo preteklega leta ustanovili v okolici Brescie. Glavni namen zadrage je prireja goveda tako za mleko kot za meso, torej goveda z dvojno specializacijo. Statut zadrage predvideva vstop v zadrugo tako tistim, ki se mislijo ukvarjati samo s pridelovanjem mleka kot tu di tistim, ki se nameravajo ukvarjati izključno s pitanjem goveda. Člani zadrage lahko postanejo tako najemniki kot neposredni pridelovalci-posestniki pa tudi ustanove in družbe, ki delujejo na kmetijskem področju. Pobuda za ustanovitev zadrage je dal »Consortio di Bonifica Agro Bresciano fra Mella e

Chiese, ki nudi tudi tehnično-strokovno pomoč članom zadrage. Zadruga vključuje 27 hlevov s približno 1500 kravami mlekaricami in hleve za pitanje goveda s približno 700 glavami živine.

Dvojna specializacija

Poglavitni namen zadrage je omogočiti re-jo goveda za prirejo kot tudi za pridelovanje mleka. Člani, ki imajo krave mlekarice, so dolžni prodati svojim sočlanom letno vsaj 40 odstotkov vseh telet, to pa po vsakokrat veljavni tržni ceni. Telički oziroma telice morajo biti potomci bikov za meso. Zadruga torej zasleduje cilj dvojne specializacije, ki naj zadovolji želje vseh svojih članov.

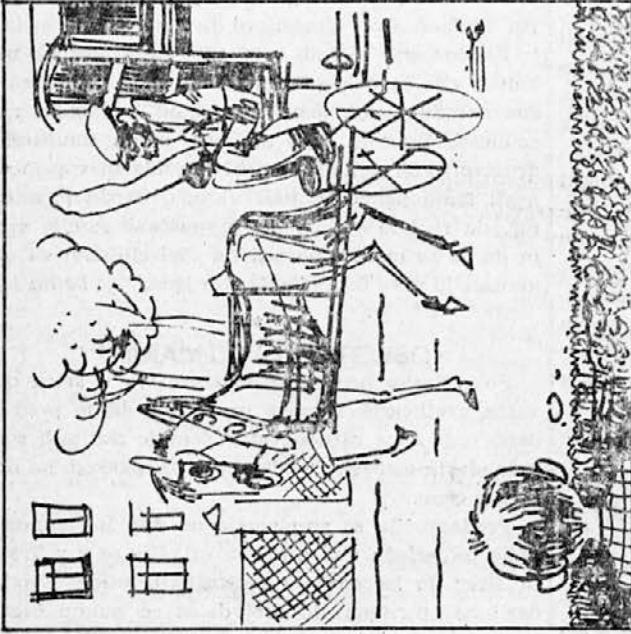
V ostalem pa lahko člani zadrage počnejo to, kar se jim zdi najbolj pametno. Tako lahko prodajo svoje govedo v okviru zadrage ali pa, če hočejo, tudi sami. Vsak se odloči v določenem trenutku tako, kot sam želi.

Pobuda je vsekakor vredna zanimanja, kajti tudi pri nas je čedalje več živinorejcev, ki se zanimajo za pitanje teličkov oziroma bikcev. V smislu navedenega bo verjetno tudi pri nas najboljše težiti po govedu, ki je sposobno dvojne specializacije.

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

Raje bi si odgriznil jezik, kot odgovoril tujega človeka. Tedaj pa je Urška zaklicala:

»Kojni, kojni!« in to je tudi Petra pritegnilo k ograji.

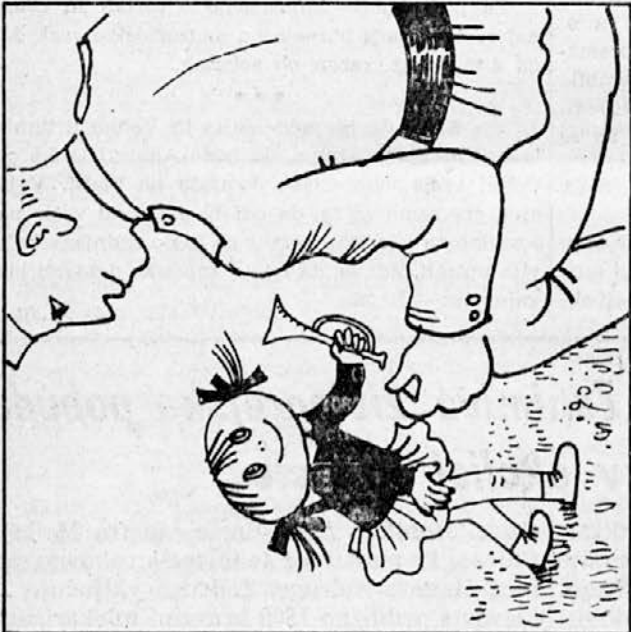
Po cesti je prikorakal pohleven rjav konjček in vlekol za seboj voz, ki je bil podoben veliki škati za čevlje.

metno vozlišče, še nikoli pa ni slišal za konjčerca. Ko mu je mama to razložila, ga je vsega preplavilo sočutje — v vozu so torej izgubljene živali, ki jih nihče ne potrebuje. Mama je odnesla Urško, ki je mahala in klicala:

»Sintal, dijol!«

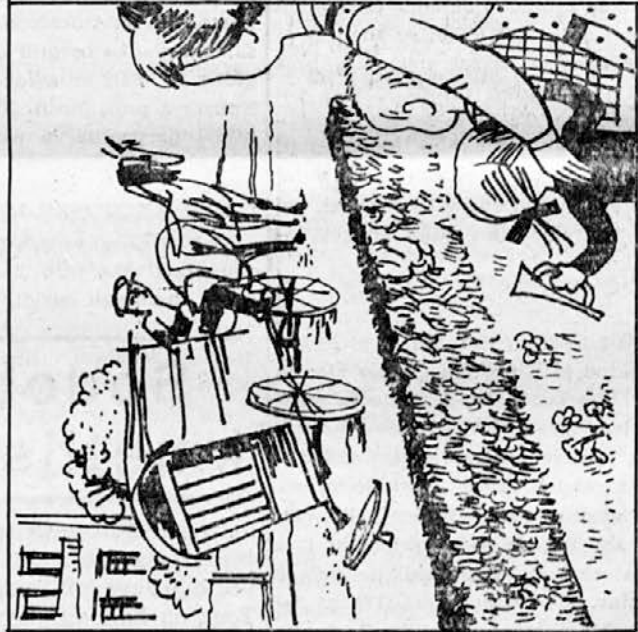
Peter pa se je oprezno, toda odločno izmuznil na cesto.

koli dolgočasila. Postavila se je k vrtnim vratcem in ogovarjala vse ljudi in vse pse, ki so prišli mimo.

»Stlic,« je klicala Urška v svoji slovenščini pasbene vrste. »Urška ima pa kikelco pa mašenco pa vse tak.«

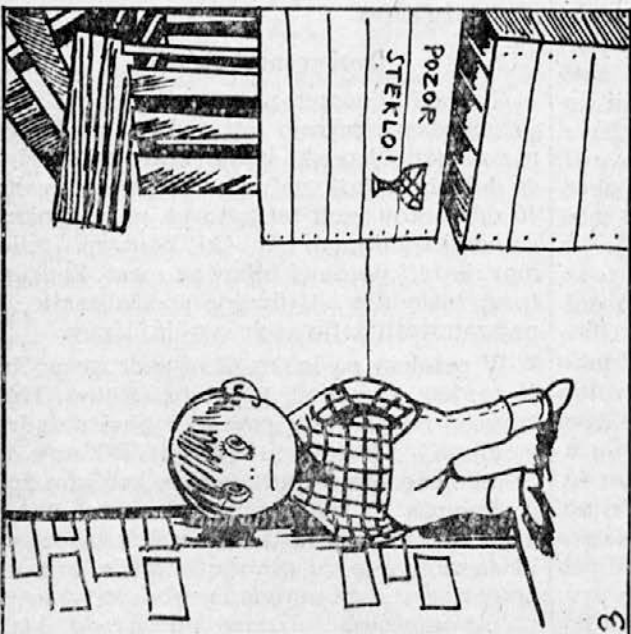
Pri ograji so se ustavljali ljudje in se menili z Urško. Nekaj voljak ji je celo poklonil majhno trobento. Peter je sedel na stopnicah in temno gledal.

nekaj zahrščalo, eno kolo je samo od sebe zavilo na levo in vozček se je sesedel.

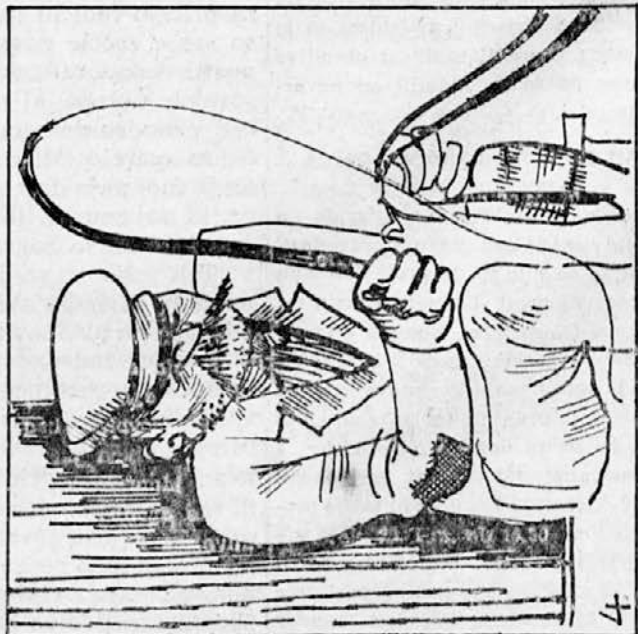
»Glem gledat,« je rekla Urška in jo odločno ubrala na cesto, Peter je stekel za njo. Ker mama ni nikoli spregledala, kdaj sta hotela uiti na cesto, ju je tudi zdaj takoj poklicala nazaj.

»To je šintar,« je rekla. Peter je sicer vedel za plankton, radar in pro-

3. Na vrtu je bilo sprva zanimivo. Tam je stala hiša iz starih zabojev in vej, kjer sta se včeraj s Francijem igrala gostilno. Ampak kaj bi z gostilno, če so gostje v šoli. Peter je iz drvarnice privlekel svoje kolo in začel po dvorišču tekMOVATI sam s seboj. Toda če je človek venomer prvi, se tudi kmalu vsega naveliča.

Medtem je prišla na vrt tudi Urška. Ta se ni ni

4. Voz se je majal mimo ograje in Peter ga je ves čas pozorno opazoval. Voznik je bil videti nekam divji, s ščtinasto brado in s čepico globoko na očeh.

»Stlic,« je zavpila Urška, »ti imaš pa kojnjaj!« Toda mož se ni zmenil za Urško. Osvrknil je kojnjica in pogljal voz proti ovinku. Na ovinku pa je